

دارد و همچنین کار های مهمی که مانده است مجلس نباید تعطیل شود و عقیده بنده این است که مجلس همیشه طرفدار منقیات است .

بعضی از نمایندگان - (با همه این - طور نیست)

(صدای زنك رئیس)

یاسائی - بنده عقیده ام این است - داد و فریاد ندارد بنده معتقدم که ما اینطوری که میبایستی علاقه داشته باشیم بکار نداریم .

(همه نمایندگان -)

(صدای زنك)

آقا سید یعقوب - خودش مرخصی گرفته راحت است .

یاسائی - کار های اساسی دولت میبایست در این مدت کمی که از عمر مجلس پنجم باقی مانده تکلیفش معلوم شود من

حمله اصلاح قانون انتخابات است که غالب آقایان در نظر دارند و مخصوصاً آن

نظری که آقایان در ترمیم امر انتخابات دارند که زودتر از موعدیکه در قانون

پیش بینی شده است شروع بشود باید زود تکلیف این موادی که حاضر شده و قریباً

رایورتش حاضر میشود معلوم شود و دیگر از قوانین مهمی که در نظر است و باید تصویب

شود قانون ممیزی است که همه آقایان در نظر دارند و بنده نمیدانم چه وقت باید

اینها را تصویب کنیم ؟

وضع بلدیهای ولایات راهم آقایان میدانند . شهرها همه کثیف همه تاریک .

همه ناراضی همه امیدوارشما هستند .

دو دوره سه دوره است این قانون حاضر شده است و مجال نداشته اند آن را اصلاح

کنند .

بنا بر این بنده عقیده ندارم جلسات مجلس کم شود و نظریه قوانین مهمتری که

در نظر است از قبیل القای قوانین راجع به معادن و غیره و قانون راجع به فروش خالصجات و

قانون راجع برای بندر جز و دامغان و مسائل اقتصادی دیگر که در کمیسیون فواید هامة

متر اگم شده و همچنین لوایح دیگر که در در کمیسیون قوانین مالبه موجود است ما باید

بیشتر علاقه داشته باشیم که این لوایح از مجلس زودتر بگذرد و با این روزی دو

ساعت سه ساعت که کار می کنیم دیگر مقتضی نیست از جلسات ایام هفته کسر کنیم در

ضورتی که بنده نمی دانم آقایان برای منقیات تعطیل حاضر هستند

رئیس - آقای تدین (اجازه)

تدین - بنده خیلی متأسفم که آقای یاسائی تقاضای مرخصی کرده بودند و

یک ساعت قبل در این مجلس تصویب شد فراموش کردند .

آقا کسی که این عقیده را دارد کار شخصی ها مقدم بر کار عمومی نمیدارد ما از

طرف ملت وظیفه میخوریم که برای ملت کار کنیم و نباید کار شخصی را بر کار عمومی بدهیم !!

امروز بنده این پیش نهاد را کردم و هیچ هم مقصود طفره تملل نیست هیچوقت هم برای کار شخصی بنده و بعضی از آقایان

دیگر که پیشنهاد کرده ایم اجازه نخواسته ایم مقصود پیشرفت کار است و بنده پوست کندن

وصاف عرض میکنم تابستان است گرم است بیش از دو روز نمی شود

بعد از این کار کرد در قانون اساسی هم تعطیل بیش بخی شده این حرفها هم بجای

خودش صحیح است ولی این دلیل نمیشود که چهار روز

تبدیل بدو روز نشود البته دو روز اگر ما بتوانیم کار کنیم این را بنده علنی میگویم

خیلی بهتر انجام وظیفه می شود . مرخصی هم نمی خواهیم

(خنده نمایندگان)

بنابر این تصور میکنم مخالفت ایشان بی مورد باشد

یاسائی - بنده مطابق نظامنامه می خواهم توضیح بدهم .

رئیس - توضیح میخواهید بدهید یاسائی بلی .

یاسائی - غالب آقایان در این مدت گذشته دو ماه سه ماه چهار ماه تقاضای مرخصی

کرده اند و کار شخصی هم داشته باشند ایشان اعتراض کردند که مطابق رأی که

مجلس داد توجیح ندادی این حرف را بزنی بنده میخواهم بگویم که حق دارم (همه)

نمایندگان - (صدای زنك)

رئیس - آقای این توضیح نیست . یاسائی - (خطاب بنمایندگان) پس

این خنده های شما چه بوده رئیس - مطابق ماده ۱۰۹ اگر توضیحی

دارید بفرمائید . یاسائی - بنده میخواستم عرض کنم

برای کار شخصی اجازه نخواسته ام حتی حالا هم حاضر ام از مرخصی صرف نظر

کنم . جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

رئیس - رأی گرفته می شود پیشنهادی که قرائت شد از بیست و پنجم خرداد تا

امرداد هفته دو جلسه . آقایانی که این پیشنهاد را تصویب

می کنند قیام فرمایند (جمعی قیام نمودند)

رئیس - تصویب نشد . پیشنهاد آقای تدین .

(بشرح سابق خوانده شد .) رئیس - آقای آقا سید یعقوب

(اجازه) آقا سید یعقوب - بنده با دو روز موافقم

لیکن این چیز را که آقای تدین پیشنهاد فرمودند گویا ملاحظه اشخاصی را

که بشمیران میروند کرده اند در اینصورت بنده عقیده ام این است که اگر این دو روز

شنبه و یکشنبه باشد بهتر است رئیس - آقای تدین (اجازه)

تدین - دلیل آقای آقا سید یعقوب این بود که بعضی ها میروند بشمیران بلم اگر

مقصود این باشد آنطوری که شما پیشنهاد کرده اید انفع است که دو روز متوالی

بماند و پنج روز بنده دولتی مقصود این بود . دو روز متوالی جلسه بودن و پنج روز متوالی

جلسه نبودن صحیح نیست زیرا روابط بین مجلس و وزارتخانه ها و وزراء نمی شود پنج

روز مقطوع باشد چون ممکن است آقایان بروند در یک گوشه و کمسیونها هم همینطور

تعطیل بشود ولی دو روز در وسط هفته باشد و فاصله

بین این دو روز هم کم باشد از نقطه نظر مصالح دولت و مملکت بهتر است

رئیس - آقایانی که پیشنهاد آقای تدین را تصویب میکنند قیام فرمایند

(اغلب قیام نمودند) رئیس - تصویب شد . پیشنهاد آقای

دادگر (بمضمون ذیل خوانده شد) پیشنهاد می کنم که راه بندر جز

جزو دستور جلسه آتی باشد رئیس - آقای دادگر (اجازه)

دادگر - بنده این پیشنهاد را کردم ولی پس از پیشنهاد یافتم که هنوز ابورت

کمیسیون داده نشده است و استدعا کردم از آقای مخیر که اگر ممکن است تا شنبه

رایورت آن طیم و توزیع بشود که جزو دستور روز یکشنبه گراشته شود

بنابرین گمان میکنم با این فرض اشکالی نداشته باشد و این مرد هم خسته شد

از بسکه بی ربط اینجا معطل شد بلکه این مسئله بالاخره بیک جانی خاتمه پیدا

کنند . رئیس - اگر حاضر بشود جزو دستور خواهد شد .

ولی مقدم بر این خبر کمیسیون بودجه راجع به مستخدمین بلژیکی خواهد بود .

آقای بیات (اجازه) بیات - لایحه ممیزی را از ترازوی که

اظهار کردند برای وزیر کشتیبه حاضر میشود و بنده معتقدم که آن مقدم بر این لایحه است

و خوب است ابتدا لایحه ممیزی جزو دستور بعد از آن لایحه

رئیس - آقای دامغانی (اجازه) شریعتمدار دامغانی - لایحه ممیزی بر

فرض که حاضر باشد یکی دو جلسه لغایت نخواهد کرد که تمام بشود

ولی این لایحه راه بندر جز چون

شیرش را حاضر خواهند کرد و قبل از بیست چهار ساعت برای روز یکشنبه طبع و توزیع خواهد شد

بنابر این اشکالی ندارد که زودتر تکلیفش معلوم شود و صاحب امتیاز هم

زودتر بتواند بعملیات مهندسی موفق شود از این جهت بنده تصور میکنم اگر یک روز

وقت مجلس صرف شود و این و این کار را تمام کند اینکار یک سال جلو می افتد در

اینصورت بنده معتقدم که مطابق پیشنهاد آقای دادگر بهتر این است راه بندر جز

جزو دستور باشد بعد از آن لایحه ممیزی . رئیس - خوب رأی می گیریم آقایانی

که تصویب میکنند لایحه راجع راه بندر خبر مقدم بر لایحه ممیزی باشد قیام

فرمایند . (غالب نمایندگان قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد . پیشنهاد آقای کازرونی .

(بشرح ذیل خوانده شده) بنده پیشنهاد میکنم جز قوانین بی

مدت غیره جزو دستور یکشنبه شود جمعی از نمایندگان - حاضر نیست

(مجلس مقارن ظهر ختم شد) رئیس مجلس شورای ملی

حسین پیرنیا منشی م شهاب

دکتر احتشام طباطبائی

جلسه ۱۰۸۴

صورت مشروح مجلس

یکشنبه ۲۴ خرداد ۱۳۰۴

مطابق ۲۲ ذی قعدة ۱۳۴۳

مجلس ۳ ساعت و ربع قبل از

ظهر بریاست آقای حسینخان

پیرنیا تشکیل و صورت مجلس

۵ شنبه ۲۱ خرداد را آقای

آقا شیخ هادی طاهری قرائت نمودند

رئیس - آقای فرمند

(اجازه) فرمند - قبل از دستور عرض دارم

رئیس - آقای عراقی

(اجازه) عراقی - قبل از دستور عرض دارم

رئیس - آقای شوشتری

(اجازه) شوشتری - قبل از دستور عرض دارم

رئیس - آقای دامغانی

(اجازه) دامغانی - قبل از دستور

رئیس - آقای کازرونی

(اجازه) کازرونی - بنده قبل از دستور

عرض دارم . رئیس - آقای شریعت زاده

(اجازه) شریعت زاده - قبل از دستور

عرض دارم . رئیس - آقای شریعت زاده

(اجازه) شریعت زاده - قبل از دستور

عرض دارم . رئیس - آقای شریعت زاده

(اجازه) شریعت زاده - قبل از دستور

عرض دارم . رئیس - آقای شریعت زاده

(اجازه) شریعت زاده - قبل از دستور

رئیس - در صورت مجلس اشکالی نیست ؟
(گفتند خیر)
رئیس - آقای فرمند (اجازه)

فرمند - نان شهر طهران بیک وضع بی بیرون آمده است که ابد قابل تحمل خوردن نیست بنده تصور میکنم از طرف مجلس شورای ملی باید یک تذکری در این خصوص بدولت داده شود در یک ملکتی که حاصل خیزترین ممالک دنیا است برای تفتیش باید نانی ب مردم بدهند که خوردنی نباشد این مسئله خیلی اسباب آسف است و علت ندارد جز مهملی وعدم وقت و بیش بینی . والا در مملکت ما گندم فراوان است و از گندم و سلطان آباد عراق ممکن است الان گندم وارد کرد اما چون وسائل حمل و نقل ندارند نتوانسته اند طهران حمل کنند بنده یکسال قبل خدمت آقای رئیس الوزرا عرض کردم که برای اداره ارزاق خوبست فکر یک وسایل نقلیه بکنند و اکلنل ماکرمک هم در آنخصوص صحبت کردم بنده اینطور پیش نهاد کردم که اگر خرواری یک تومان بقیمت گندم شهر طهران اضافه بکنند سالی صد هزار تومان می شود و با این صد هزار می شود فرض هشتصد هزار تومانی که به مدت ۱۲۰۱۰ سال مستهلك شود آنوقت با این هشتصد هزار تومان می شود اتومبیل بارکش خرید که با این اتومبیلها معادل هفت هشت هزار شتر باربرد آقای رئیس الوزرا عقیده بنده را پسندیدند و کلنل اگر ماکرمک هم این عقیده را پسندیدند ولی بختانه تا بحال ۱ سال می گذرد در آن خصوص اقدامی نشده امروز که گرفتار عسرت نان شده ایم بواسطه نبودن شتر است چون شتر هادر اینفصل بروغن مالی رفته اند حالا بنده تصور میکنم دولت وسایل نقلیه که دارد چه از بست خانه و چه قشونی اگر آنها را کمک بدهند ب اداره ارزاق که از خارج جنس بطهران وارد کنند رفع عسرت نان بشود و در اینخصوص پیش نهادی دارم که ملاحظه میفرمائید اگر مقتضی بود رأی بدهید .

رئیس - آقای عراقی (اجازه)

عراقی - مدتی است راجع بقضیه اردیبهشت که در قانون انحصاری قند و جای نوشته شده بین تجار و دولت اسباب اختلاف شده است یعنی یک گمرک سرحدی در قمر شیرین هست در کرمانشاه هم یک هست که گمرک خانه دارد تجار قبل از ۲۲ اردیبهشت قند را از قصر عبور داده اند ولی بکرمانشاه که دارای یک گمرک خانه است وارد نکرده بودند در کرمانشاه که وارد شده می گویند اینجا گمرک خانه است و تجار ری هستند که گمرک خانه در قصر است و این

اسباب اختلاف بین تجار همدان و کرمانشاه و عراق و دولت واقع شده و تلگرافاتی هم کرده اند که تقدیم مجلس کرده ام من این بود راجع باین ۲۲ اردیبهشت و گمرک خانه قصر و کرمانشاه بدولت تذکر داده شود یک ترتیبی بدهند که تجار بیچاره از گرفتاری راحت شوند .

رئیس - آقای شوشتری (اجازه)

شوشتری - عریضی که در جلسه قبل بنده راجع باستر آباد کردم اگر چه جلسه گذشته در صورت مجلس قرائت شد و کاملاً مطابق با اظهارات بنده بود لیکن جرائد برخلاف انتشار داده بودند یعنی تصور میکنم سوء تفاهم و سوء اشتباه شده .

(خنده نمایندگان)

شوشتری - بلی سوء تفاهم شده سوء اشتباه هم غلط نیست بنده اظهار نکردم اهالی استر آباد از دولت خواسته اند از ترکمنستان و ترکمانیه صرف نظر شود اظهار کردم ترکمنها بواسطه فشاریکه ما آنها وارد شده خود آنها درخواست کرده اند و دیگر اینکه بنده اظهار نکردم اسلحه را زمین بگذارند بروند کجا میروند نمیتوانند بروند و نیایستی هم بروند چون این اشتباه شاید یک چیزهایی در اطرافش باشد خواستم این توضیح را عرض کرده باشم .

رئیس - آقای دامغانی (اجازه)

دامغانی - مکرر در مجلس مذاکره شده که راجع بمستخدمین وزارت پست و تلگراف از حیث قانون استخدام تبعیض میشود یعنی موادی که بر ضرر مستخدمین آنجا است درباره آنها کاملاً اجراء شده ولی موادی که بر له آنهاست اجراء نمی شود مراسم هم از اجراء پست دو روز قبل رسیده بود گویا خدمت آقایان هم باشد که از این قسمت شکایت کرده اند مثلاً حقوق تقاعد از آنها کسر گذاشته می شود ولی مواد نافعه در مواد آنها اجراء نمیشود اخیراً گویا تصمیم گرفته شده است اشخاصیکه پیش از پنجاه و پنج سال دارند از خدمت متقاعد کنند و توسط همه آقایان شکایت کرده بودند خوبست تذکری بوزارت پست و تلگراف یا وزارت مایه داده شود که مواد قانون استخدام بطور عادلانه درباره آنها اجراء شود . بعضی از نمایندگان دستور .

رئیس - وارد دستود بشویم (گفتند بلی)

رئیس - دستور خبر کمیسیون فرایند عامه راجع براه بندر جزاست (ماده اول راپرت مزبور بشرح ذیل قرائت شد) ماده اول - مجلس (شورای ملی اعطای

امتیاز انحصاری ساختن و دایر داشتن چهار رشته راه شوسه اطراف بندر جز را بشرح مذکور در ماده دوم امتیاز نامه برای مدت سی سال شمس که ابتدای آن تاریخ میآید این قرارداد است با آقای علی قلی خان (مسعود الملک) هزار جریمی تبعه مسلم ایران که در این قرارداد بنام صاحب امتیاز مذکور میشود بشرایط ذیل تصویب مینماید .

رئیس آقای دامغانی (اجازه)

دامغانی در اینماده عرضی ندارم رئیس - آقای محمد هاشم میرزا (اجازه)

محمد هاشم میرزا - بنده موافقم . مخالف ندارد

رئیس - آقای دادگر (اجازه)

دادگر - بنده هم موافقم **رئیس - آقای تجدد (تجدد - موافقم)** **رئیس - مخالفی ندارد؟ گفتند خیر** **رئیس - رای میگیریم بپاره اول آقایان موافقتن قیام بفرمایند**

(اکثر نمایندگان قیام نمودند) **رئیس -** تصویب شد ماده دوم (بشرح ذیل خوانده شد)

ماده دوم خط سیر اینراه از بندر جز از راه سازی هزار جریب بشهر دامغان و از بندر جز بشهر استر آباد و از بندر جز بقره سو و از بندر جز بشهر اشرف است و صاحب امتیاز مکلف است که قبل از شروع بعملیات نقشه جامی بمقیاس مناسب از کلیه سیر قطعی راههای فوق الذکر بتوسط مهندس متخصص راه سازی بخرج خود ترسیم نموده بوزارت فرایند عامه تقدیم دارد که بر طبق آن راه ساخته شود . چنانچه این نقشه در وزارت فرایند عامه مورد ایراد فنی گردد صاحب امتیاز مکلف است رفع معایب آن را بنماید

رئیس - آقای دامغانی (اجازه)

دامغانی - بنده در شور اول مختصری عرض کردم و پیش نهادی هم تقدیم کرده بودم گویا در کمیسیون توجهی نفرموده اند . از بندر جز بدامغان دوسه راه دارد . یک را پیش این راه ساور معروف است یک راه دیگر هم هست معروف بقالندین یکی دوره دیگر هم هست بنده هیچ ندانستم فلسفه اینکه اختصاص داده اند که صاحب امتیاز باید اینراه را از بندر جز بدامغان از راه ساور هزار جریب تسطیح کند چه چیز است ؟ از صاحب امتیاز هم سؤال کردم هیچ فلسفه در نظر نداشت از وزارت فرایند عامه هم سؤال شد آنها هم پنج فلسفه در نظر نداشتند باینکه راه ساور بنظر بنده یک محظوراتی دارد . اولاً راهی است طولانی تر و بعجل

دورتر . ثانیاً بقسمت ترکمن نزدیکتر است و ممکن است در آنجا فرس مازور بیشتر واقع شود .

بنابر این بنده هیچ اختصاصی برای راه ساور هزار جریب قائل نیستم و تصور میکنم لازم است مطلقاً این قسمت حذف شود و نوشته شود خط سیر اینراه از بندر جز بشهر دامغان و بشهر استر آباد خواهد بود و هیچ خصوصیتی ندارد که راه ساور هزار جریب قید شود اگر یک مصلحتی هم در این راه در نظر هست این قسمت که مینویسد بمقیاس متناسب از کلیه سیر قطعی راههای فوق الذکر بتوسط مهندس متخصص راه سازی بخرج خود ترسیم نموده بوزارت فرایند عامه دارد که بر طبق آن راه ساخته شود آن مقصود را تامین میکند پس در صورتیکه صاحب امتیاز مکلف بشود باینکه یک مهندس متخصص ببرد و یک نقشه جامی بر دارد که در وزارت موافقت نماید کند مکلف قبول شود و اگر یک معایبی پیدا کند مکلف باشد رفع آن را بکند دیگر اشکالی باقی نمی ماند بنده عقیده دارم که راه ساور هزار جریب یک قید زیادی است و یک تعدیلی است بر صاحب امتیاز که هیچ دلیل و فلسفه ندارد و علاوه از عملاً هم دور تر است و فرس مازور هم در این قسمت نزدیکتر است یا نتیجه است که پیشنهاد کردم حذف شود

کازرونی - مخبر کمیسیون - حضرت شریعت مدار عضو محترم کمیسیون فرایند عامه در کمیسیون موقع شور شریف داشتند نمایند دولت هم حضور داشت اظهارات و بیانات صاحب امتیاز هم درست بود و مانعی نداشتند آنجا نظریات خود را اظهار کنند البته نظریاتی را هم که فرمودید ما هم درش دقت کردیم اطرافش را هم ملاحظه کردیدیم بهتر همین بر تیب بود که اتخاذ شده و الا آخر اگر قابل هستید باینکه این صلاح اندیشی را که برای صاحب امتیاز میگذرد خودشان باین اندازه صلاح خود در تشخیص نمیدهند .

پس خوب این امتیاز را تصویب نکنیم برای اینکه صلاح و فشار خودشان را تشخیص نمی دهند نه خودش خیر خودش را منظور می دارد و نه دولت خیر عامه و صاحب امتیاز را منظور می دارد بنده حقیقتاً که نمیتوانم تسلیم این فلسفه بشوم و نمی توانم فرمایشات آقایان تصدیق کنم

جبهی از نمایندگان - مذاکرات کافی است **رئیس -** پیشنهادها قرائت می شود (بشرح آتی قرائت شد) پیشنهاد آقای دامغانی - پیشنهاد می کنم از راه ساور هزار جریب از ماده دوم حذف شود . پیشنهاد آقای دادگر - بنده پیشنهاد

می گنم از ماده دوم جمله (از راه ساوه هزار جریب) حذف شود

رئیس - توجیهی دارید؟

دادگر - بلی بنده توضیح دارم

رئیس - بفرمائید.

دادگر - بنده گمان می کنم اساس اینگونه امتیازات برای تسهیلات است چون اساساً مباشرت یعنی يك که مباشر يك امر خیري بشود کار خیري خوبی است يك نفر ایرانی است و آمده است و يك راهی را امتیاز بگیرد ما باید با او معاوضت کنیم و تسهیلاتی فراهم کنیم که کار را بهتر انجام بدهد و مقید کردن همیشه کار راهشکل میکند

خود آقای مسعود الملك در خارج بنده تذکر دادند که راه دیگری اکتشاف شده است که خودشان هم قبلاً مستحضر نبودند و خیلی سهلتر و آسانتر و بهتر است و در راه هم قبلی هست که اگر دولت بخواهد امدان نظری بکند مجال دارد بنابراین این قسمت را بنده پیشنهاد کردم حذف شود

محمد هاشم میرزا - بنده مخالفم

رئیس - عضو کمیسیون هستید؟

محمد هاشم میرزا - بلی

رئیس - بفرمائید

محمد هاشم میرزا - چهار سال است صاحب امتیاز موضوع بحث کمیسیونهای قوائد عامه بود و این ماده هم با توافق نظر دولت و صاحب امتیاز تنظیم شده و اگر این جمله حذف شود معنایش این است که از هر نقطه بخواهد میتواند راه بکشد در صورتی که موادی معدود که ملاحظه خواهد بود فرمود که دولت ممکن است بخواهد راه آهن بکشد یا این راه را ببرد تکالیفی برای آن معین کرده است و بطور مطلع نمی شود گفت راه فلان جا امتیاز داده می شود نشریه دولت این است خود پیشنهاد دهنده می از اول این راه را نوشته است و مکرر این مذاکره شده و هیچ تردیدی هم نشده است نه از طرف صاحب امتیاز بدولت مراجعه شده نه از طرف دولت تذکری داده شده است و در کمیسیون هم مطرح شده و بنظر بنده بطور مجمل مضر است و باید بطور مبینی معلوم شود که شاید دولت بخواهد خریداری کند

یا بر طبق مواد بعد راه آهن نخواهد بکشد بالتبع حذف این عبارت منحل معنی است و اگر نظر بکنند دارند ایجاد نمی نمایند دولت توضیح بخواهند و خود پیشنهاد کننده هم در این چهار سال تغییراتی نداده

رئیس - رأی گرفته می شود پیشنهاد آقای دادگر آقایانی که این پیشنهاد را قبول توجه می داندند قیام فرمایند (عده برخاستند)

رئیس - قابل توجه نشده پیشنهاد آقای تجدد اینطور خوانده شد

بنده پیشنهاد می کنم که این ماده کمیسیون بر گردد

رئیس - آقای تجدد (اجازه)

تجدد - راست است در پیشنهادی که مسعود الملك دادند اساساً در کمیسیون مطرح شود واقع شده راه ساوه قید شده است ولی بر طبق پیشنهادی که آقای دادگر فرمودند و اطلاعاتی که از خارج داریم يك راههای مزید دیگری در نظر گرفته شده است و از هر حیث هم از حیث سرعت در ساخته شدن هم و حیث مخارج خیلی تفاوت دارد

یعنی مخارجش کمتر از این راه است و البته اگر آن راه را امتیاز بگیرد کمیسیون قوائد عامه پیشنهاد کند و توضیحاتی در اطراف آن راه بدهند

قطعاً کمیسیون قوائد عامه قبول خواهد کرد و همانطور که شاهزاده مصدق هم میزرا فرمودند نظریه دولت هم در این قسمت باید معلوم شود

این است که بنده پیشنهاد کرده ام این ماده فعلاً بکمیسیون بر گردد تا نماینده دولت و خود آن شخص که می خواهد این امتیاز را بگیرد در آنجا حاضر شوند توضیحات بدهند و يك توافق نظری حاصل شود بعد بیاید بیجا

رئیس - آقایانی که پیشنهاد آقای تجدد را تصویب میکنند قیام فرمایند (عده قلیلی قیام فرمایند)

رئیس - تصویب نشد پیشنهاد آقای میرزا یوسف خان عدل (شرح ذیل قرائت شد)

پیشنهاد میکنم از سطر چهارم پس از عبارت راههای فوق الذکر نوشته شود توسط مهندس مخصوص راهسازی وزارت قوائد عامه ترسیم شود

رئیس - بفرمائید

آقا میرزا یوسف خان عدل بنده اصلاً این ماده مخالفم و موقع نشد که عرض کنم

بنده عقیده ام این نیست که نقشه راه را صاحب امتیاز ترسیم کند و دلش اینست که صاحب امتیاز برای خودش کار میکند و این راه يك راه خیلی مهمی است هم نسبت با اقتصادات مملکت و هم نسبت با سایر ترتیبات دیگر اینست که بعقیده بنده دولت باید نقشه این راه را ترسیم کند و بصاحب امتیاز بگوید من این را میخواهم منتهی این است که اگر دولت نمی خواهد مخارج ترسیم نقشه را صاحب امتیاز بدهد نقشه را دولت ترسیم کند که معلوم شود راه از کجا تا کجا باید باشد و از کجا رد شود و الا صاحب امتیاز راهی را که مطابق منافع خودش است ترسیم خواهد کرد و این مامی منافع دولت خواهد بود

مخبر - تصوری کم نماینده محترم درست وقت در این ماده فرموده باشند و الی کلاماً نظریات ایشان تأمین شده صاحب امتیاز می خواهد يك راههایی را شوسه کند اول باید ببرد پیش يك مهندس متخصص نقشه جامعی بکشد ببرد تسلیم وزارت قوائد عامه بکند آنوقت وزارت قوائد عامه یعنی دولت این نقشه را معلومات و اطلاعات و نافع و مصالحی که در نظر دارد تطبیق می کند اگر دید درست است که هیچ و اگر ایرادی داشته باشد بصاحب امتیاز می گوید و صاحب امتیاز مکلف است برود اصلاح کند

بعلاوه در خاتمه بنده تقاضا میکنم رعایت صاحب امتیاز بیچاره را هم بکنید در این مدت متمادی بوسیله هی برود بکمیسیون و بر گردد معلوم نیست کی بطور قطع خواهد گذشت

رئیس - آقایانی که پیشنهاد آقای یوسف خان عدل قابل توجه میدانند قیام فرمایند

عده قلیلی قیام نمودند

رئیس - قابل توجه نشد پیشنهاد آقای یاسائی

بترتیب ذیل قرائت شد

بنده پیشنهاد میکنم بجای (از راه ساور هزار جریب) تبدیل شود با این عبارت از نزدیکتر

رئیس - آقای یاسائی (اجازه)

یاسائی - همانطور که آقای دامغانی توضیح دادند طرق زیادی مابین دامغان و بندر جرسهست و يك راه نزدیکتر از راه ساور هم هست و در پیشنهاداتی هم که در شور اول طبع و توزیع شده شد

اگر آقایان ملاحظه فرموده باشند در آنجا مخصوصاً آقای دامغانی و بنده هر دو پیشنهاد کردیم راه ساور حذف شود و خود صاحب امتیاز هم عقیده شان اینست که حذف شود برای اینکه راه نزدیک تری هست بنده نمی دانم اصراً باینکه حتماً باید از آن راه برود و چند فرسخ دور شود برای چیست؟

آقای کازرونی می فرمایند اگر برود بکمیسیون معلوم می شود بعقیده بنده اگر دور و معلوم شود و چند فرسخ راه نزدیکتر شود بصرفه صاحب امتیاز است آقایان هم باید مسامحت کنند از طریقیکه نزدیکتر است برود غرض شوسه شدن راه بندر جرسه بدامغان است و شاید تنها کسی که بین آقایان بچین ساور رفته باشد خود بنده باشم بعضی از آقایان هم رفته اند ولی خود بنده آن راه را رفته ام و می دانم راه دوسه فرسخ دورتر می شود این چه ضرری است که ما بصاحب امتیاز میزنیم راه نزدیکتر پیدا شده و سهلتر هم هست مخارجش هم شاید کمتر باشد بنابراین برای کمک بصاحب امتیاز

خوبست تبدیل راه نزدیکتر شود

مخبر - میفرمائید بجای ساور هزار جریب بنویسیم از راه نزدیکتر بشهر دامغان از راه نزدیکتر ممکن است يك کوهی در جلو باشد که نزدیکتر باشد

ولی در عمل اینطور نیست راه نزدیکتر باشد ولی در عمل اینطور نیست راه نزدیکتر هم اینطور می شود باز تذکر لازم است عرض کنم دولت با در نظر گرفتن هزار گونه مصالح و رعایت اطراف کار و يك نقطه نظر هائی که اظهارش شاید در اینجا متضی باشد

این راه را در نظر گرفته و در هر صورت با توافق نظر دولت و صاحب امتیاز این قانون تنظیم شده و هیچ موردی برای اینکه ما بخواهیم تسوژی برای صاحب امتیاز بکنیم باقی است متضی فنی نشده اند و این را ندانید کرده اند

رئیس - آقایانی که پیشنهاد آقای یاسائی را قابل توجه میدانند قیام فرمایند

عده قلیلی قیام نمودند

رئیس - نشد پیشنهاد آقای دامغانی

(اجازه)

بشرح آتی قرائت شد

بنده پیشنهاد می کنم بجای جمله (از راه ساور هزار جریب) نوشته شود (از راه ایله مهندس متخصص صلاح بدانند)

رئیس - بفرمائید

دامغانی - شاید بعضی آقایان اشتباه کرده باشند یعنی تصور کنند ساور يك قصبه ایست که عبور کردن خف شوسه از آنجا اسباب آبادی آنجا خواهد شد مطاب اینطور نیست ساور يك چمنی است که بین این راه واقع است و آسایش چمن ساور است و بنده هیچ فلسفه تصور نمیکنم موجود باشد که ما صاحب امتیاز را مفید کنیم از این راه مخصوص برود در کمیسیون هم در شور اول بنده این عقیده را اظهار کردم و خود آقای کازرونی مخبر هم تشریف داشتند ولی آقایان قبول نکردند حالاهم ممکن است قبول نکنند

ولی پس از آنکه ما اختیاراً به مهندس متخصص دادیم و با مطابق نقشه و تصویب او این راه درست بشود دیگر لزومی با اختصاص دادن این راه ندارد خوب است انتخاب راه را هم با او گذار کنیم و تصوری کم از همه معظورات و مشکلات جلوگیری شده باشد باینجهت خوب است قبول بکنند

رئیس - شاهزاده محمد هاشم میرزا (اجازه)

محمد هاشم میرزا - تمام این مسائل از مد نظر بندر جزو استر آباد می گذرد اگر صاحب امتیاز خودش نظر داشته باشد و سهلتر هم هست مخارجش هم شاید کمتر باشد بنابراین برای کمک بصاحب امتیاز

مدت دوساله سال مگر همین مذاکرات شده و اگر صاحب امتیاز بدولت وزارت قوائد عامه پیشنهاد می کرد که من راه دیگری می خواهم تغییر می دادند میفرمائید تحمل نکنیم

مجلس با کمیسیون که تحمل نکرده خود صاحب امتیاز این پیشنهاد را کرده مام تصدیق کردیم حالاً اگر نظر تغییر دارد مام حرفی نداریم ولی خود او اینطور می گوید دولت هم اینطور تصدیق میکنند دیگر لازم نیست که ما نظر آنها را تغییر بدهیم در صورتی که خودش باین ترتیب راضی است

رئیس - آقایانی که پیشنهاد آقای دامغانی را قابل توجه می دانند قیام فرمایند

(عده قیام نمودند)

رئیس - قابل توجه نشد پیشنهاد آقای دادگر

(عده کمی برخاستند)

رئیس - قابل توجه نشد پیشنهاد آقای دادگر

(شرح ذیل خوانده شد)

بنده پیشنهاد میکنم بعد از جمله راه ساور هزار جریب افزوده شود باراهی بهتر که در عمل پیدا شود و مهندس قوائد عامه توضیح آن را تصدیق نمایند

ذیل شود

که بعد از جمله (قبل از شروع به عملیات) اضافه شود (هر راهی)

دکتر آقایان - آقایانی که با یکی از وزارتخانهها معامله کرده اند میدانند که در این قبیل امور هزار گونه اشکال تراشی می شود قسمت عمدتاً اش از جهل و نفهمی است اینجا عمل دیگر را در این ماده مو کول کرده اند بدانند نقشه هر سه چهار قسمت

نقشه این راهها مخصوصاً در يك قسمت کوهستانی آنجا که يك خرج بزرگی دارد و مطابق این ماده اگر چنانچه صاحب امتیاز نقشه يك راه را بدهد و بخواهد عمل کند وزارتخانه حق دارد با اجازه ندهد چون نوشته نقشه تمام راهها را قبل از هر گونه عملیات بدهد

بنده پیشنهاد کردم که قبل از شروع به عملیات نوشته شده شود (همواره) برای اینکه صاحب امتیاز حق داشته باشد بعد از آنکه مطالعات يك راه را کرد و نقشه آنرا شروع ساختن کند تا نقشه سایر قسمتها هم حاضر شود و مخصوصاً ممکن است که موفق ساختن تمام قسمتها نشود ولی ممکن است که يك قسمت را بسازد و خوب است این پیشنهاد را قبول کنند

مخبر - اولاً نماینده محترم باید این مسئله را در نظر بگیرند که صاحب امتیاز نمی تواند یکی دو قسمت از راهها را بسازد و باقی را بسازد صاحب امتیاز تمهید شده است که این چهار راهی که در اینجا ذکر شده همه را بسازد میفرمائید نقشه کش خرج دارد البته خرج دارد

ولی صاحب امتیاز بایستی این ۴ راه را تعمیر بکند و يك منافع ببرد در اینصورت باید برای این چهار راه نقشه

بکشد

نهایت اینکه شما میفرمائید یکی را امروز بکشد و یکی را فردا غیر همه را باید امروز بکشد و علاوه اگر نقشه يك قسمت را کشید و تسلیم وزارت قوائد عامه کرد و قبول شد آن وقت شروع بآن قسمت کرد و يك نقشه دیگر کشید و وزارت قوائد عامه قبول نکرد و منجر بانحلال این قانون شد آن وقت يك خرجی از کیسه اش رفته بدون فایده بهر صورت بنده گمان میکنم این پیشنهاد قابل قبول نباشد

رئیس - آقایانی که پیشنهاد آقای دادگر را قابل توجه می دانند قیام فرمایند

(عده قیام نمودند)

رئیس - قابل توجه نشد پیشنهاد آقای دادگر

(شرح ذیل خوانده شد)

بنده پیشنهاد میکنم بعد از جمله راه ساور هزار جریب افزوده شود باراهی بهتر که در عمل پیدا شود و مهندس قوائد عامه توضیح آن را تصدیق نمایند

ذیل شود

که بعد از جمله (قبل از شروع به عملیات) اضافه شود (هر راهی)

دکتر آقایان - آقایانی که با یکی از وزارتخانهها معامله کرده اند میدانند که در این قبیل امور هزار گونه اشکال تراشی می شود قسمت عمدتاً اش از جهل و نفهمی است اینجا عمل دیگر را در این ماده مو کول کرده اند بدانند نقشه هر سه چهار قسمت

نقشه این راهها مخصوصاً در يك قسمت کوهستانی آنجا که يك خرج بزرگی دارد و مطابق این ماده اگر چنانچه صاحب امتیاز نقشه يك راه را بدهد و بخواهد عمل کند وزارتخانه حق دارد با اجازه ندهد چون نوشته نقشه تمام راهها را قبل از هر گونه عملیات بدهد

بنده پیشنهاد کردم که قبل از شروع به عملیات نوشته شده شود (همواره) برای اینکه صاحب امتیاز حق داشته باشد بعد از آنکه مطالعات يك راه را کرد و نقشه آنرا شروع ساختن کند تا نقشه سایر قسمتها هم حاضر شود و مخصوصاً ممکن است که موفق ساختن تمام قسمتها نشود ولی ممکن است که يك قسمت را بسازد و خوب است این پیشنهاد را قبول کنند

مخبر - اولاً نماینده محترم باید این مسئله را در نظر بگیرند که صاحب امتیاز نمی تواند یکی دو قسمت از راهها را بسازد و باقی را بسازد صاحب امتیاز تمهید شده است که این چهار راهی که در اینجا ذکر شده همه را بسازد میفرمائید نقشه کش خرج دارد البته خرج دارد

ولی صاحب امتیاز بایستی این ۴ راه را تعمیر بکند و يك منافع ببرد در اینصورت باید برای این چهار راه نقشه

منهای تمام مدت ۳ سال بعد از تاریخ مبادله قرار داد راه مزبور را با تمام برساند

رئیس - آقای رضوی (اجازه)

رضوی - بنده گمان میکنم این يك تضییقی باشد برای صاحب امتیاز همه نمایندگان

رئیس - آقای ارباب کیخسرو (اجازه)

ارباب کیخسرو - بنده در اینجا ملتفت نشدم مقصود از شروع به عملیات چیست اگر مقصود نقشه برداری باشد خوب ندارد

ولی اگر مقصود این باشد که تمهید کند که مشغول کار هم بشود در صورتیکه در ماده پیش قید شد که نقشه برداری وزارت قوائد عامه بدهد و بعد از تصویب دولت این کار را اقدام کند و معلوم نیست تا کی آن را تصویب بکنند این الزام صاحب امتیاز چه موضوع خواهد داشت؟ جز اسباب زحمت برای صاحب امتیاز چیز دیگر نخواهد بود

خوبست آقای مخبر توضیح که مقصود از عملیات نقشه برداریست یا کارهای راهسازی هم هست؟

مخبر - مقصود از عملیات غیر از نقشه برداریست

رئیس - آقای محمد هاشم میرزا موافقت؟

محمد هاشم میرزا - بلی

رئیس - آقای آقا میرزا شهاب (اجازه)

آقا میرزا شهاب - آقای مخبر در اینجا اظهار داشتند که مقصود از عملیات راهسازی غیر از نقشه برداریست فرض میکنم که صاحب امتیاز در ۶ ماه یا ۸ ماه يك نقشه از این راه برداشت بتصور اینکه در وزارت قوائد عامه در ظرف يك ماه یا منتهی ۴ ماه تصدیق میشود و بعد شروع ساختن راه میکند بعد رفت در وزارت قوائد عامه دو سال و نیم در کشوری میماند آن وقت اینجا ۶ ماه صرف نقشه برداری شده و دو سال و نیم هم در کشوری مانده بعد ۳ سال می شود و می گویند دیگر حق نداداری پس بنابراین بهتر این است که بتوسیع از تاریخ تصویب نقشه یا از تاریخی که دولت نقشه را تصویب کند والا از تاریخ مبادله امتیاز يك تضییعی می شود برای صاحب امتیاز که گمان میکنم موفق به اقدام هم نمیشود

رئیس - آقای آقا سید یعقوب (اجازه)

آقا سید یعقوب - بنده ناچارم يك توضیحی برای آقایان عرض کنم اولاً يك مسئله را نمایندگان محترم در نظر بگیرند که ما وکیل جامعه هستیم و باید بقدر امکان منافع جامعه را که عبارت از منافع دولت

باشد در نظر بگیریم باین معنی که بعد از آن که تشخیص دادیم که يك دولتی حفظ حقوق جامعه را می کند یعنی طرف اعتماد واقع شد نظرمان را متوجه به او بکنیم و نظر بخصیبت نداشته باشیم

این لایحه ای است که در دوره چهارم و پنجم مطرح بوده آقای دامغانی این مسئله را کاملاً توجه و آقایان دیگر هم همینطور توجه دارند

يك قرارداد هائی بین صاحب امتیاز دولت شده است فرمایشی را هم آقای ارباب در اینجا اظهار کردند بیان کردند آقا میرزا شهاب شرح آنرا بیان کردند در اینجا قراردادی که صورتش در کتابچه و صورت مجلس نوشته شده است دولت بیش از يك ماه نباید آنرا معطل بکنند این صحبت هم شده است و نظیر این در ماده چهارم هم میآید

اینها يك چیز هائی است که کاملاً صحبت شده و به اتمام رسیده است بنده نظرم این بود که مجلس متوجه منافع عمومی باشد و منافع جامعه را در نظر بگیرد

حالا که آقای مخبر قبول کرده است بنده در این قسمت موافقم ولی میخواستم توجه بدهم مجلس را که ملاحظه منافع عامه را بکنند

رئیس - آقای دکتر آقایان (اجازه)

دکتر آقایان - یا این يك قضیه ای است که بنده و بعضی از رفقا ملتفت نمی شویم یا اینکه درست توضیح نمی دهند بنده از آقای دامغانی سؤال میکنم که اهل آن حدودند که کلیه اینها چقدر روی هم رفته معلوم میشود که چهل و پنج یا پنجاه فرسخ است

نقشه برداری این پنجاه فرسخ دو مدت يك سال غیر ممکن است اگر صاحب امتیاز هم چو تمهیدی کرده است بفرمود کرده است اگر رضایت هم داده نهمیده است و بالاخره این لایحه می گذرد ولی بعد از يك سال معلوم می شود که این شرط به عمل نیامده و این لایحه بهم خواهد خورد

بنده که در این راه تخصص ندارم ولی عرض میکنم آیا باید این نقشه فنی باشد یا نه؟

اگر باید فنی باشد که در مدت يك سال اگر نقشه يك قسمتش را هم تمام کند کار مهمی کرده است و اگر منوط به يك نقشه ای است که مثلاً کسی سفر بکند و نقشه این پنجاه فرسخ را هر ا بر دارد یعنی يك نقشه تقریبی درست کند آنوقت این نقشه برای راهسازی فایده ندارد

بنابراین بنده تصور می کنم با اجازه

سید احمد احتشام میرزا محمد تقی ذوالقدر
عباس میرزا قیروز - سید حسن اجان - سالار
اشرف - میرزا حسینخان علانی - شیخ جلال -
الدین - آقا شیخ آقای طاهری

اسامی مخالفین
آقایان: سید محمد علی شوشتری - میرزا
مهدی خان زاهدی - میرزا عبدالله یاسانی -
شیخ محمد علی الوئی

رئیس - پیشهاد آقای حائری زاده
(شرح ذیل خواننده شد)
بنده پیشهاد میکنم بعد از تفص
راپرت کمسیون بوده شماره ۸۴ جز دستور
شود.

رئیس - رأی می گیریم - آقایانی که
پیشنهاد آقای حائری زاده را تصویب می-
کنند قیام فرمایند.

(جمعی قیام نمودند)
رئیس تصویب شد - در کلیات مخالفی
هست

یاسانی - بنده مخالفم
رئیس - این را باید عرض کنم که در
ماده اول يك اشتباهی شده چهار هزار و
دویست تومان نوشته اند در صورتی که
هزار و نهصد تومان است (خطاب با آقای
یاسانی) تأمل فرمائید

(ماده اول بشرح آتی
خوانده شد)

ماده اول - وزارت مالیه است مبلغ ۴
هزار و دویست و بیست و شش تومان مستمری
آقایان میرزا حسنخان بیرنیا و آقامیرزا -
حسینخان بیرنیا و آقامیرزا ابوالحسنخان بیرنیا
راضیه مبلغ شصت و دو هزار و سیصد و شصت
مدرسه اسلامی یزد از اول فروردین ۱۳۰۴
ضبط نمایند.

مخبر علت اینکه ۴ هزار و دویست تومان
نوشته شده عرض میکنم همانطور که
آقای رئیس تذکر دادند مبلغ پرداختی
هزار و نهصد و شصت و دو هزار تومان و
هفتاد و پنج تومان در کتاب مستمریات
و شهریه ها مستمری را روی ارقام تومان
تومان می نویسد لویانکه پرداختش تومانی
دو ریال باشد لهذا در راپرت همانطور
نوشتم.

یاسانی - در اینجا نوشته شده است
وزارت مالیه مجاز است مبلغ چهار هزار و
۲۲۶ تومان مستمری این آقایان را ضبط
نماید اگر مستمری اصلا ۴ هزار و ۲۲۶
تومان است علت اینکه بهزار و نهصد و
شصت تومان نازل داده اند چه چیز است؟
توضیح دادند تومانی ۲ ریال است بنده عرض
میکنم این مطابق چه قانونی است اگر در
یک دوره برای ۱ سال مجلس در بودجه
تومانی ۲ ریال رای داده است بفلان محل
داده شود یا بفلان محل ۵ قران پرداخته
شود مربوط به وقت نیست.

الآن مستمری آقایان تخصیص داده
می شود به معارف یزد در این موقع دیگر

تومانی ۲ ریال معنی ندارد خوبست تومانی
تومان باشد این اول قدمی است که مجلس
پنجم می خواهد برای معارف بردارد اگر
يك قانونی هست که باید تومانی ۲ ریال
پرداخته شود بنده هم نشان بدهم متقاعد
می شوم ولی بنده که هنوز چنین قانونی
ندیدم.

مخبر - اولاً مجلس شورای ملی مختار
است که تمام مالیات ۱ ساله مملکت را هم
بیغشد ولی البته وضع و نظامات را هم همیشه
بایستی منظور نظر قرار دهد علت اینکه
يك دولتی وزارتخانه هائی داریم برای این
است که کارها از روی يك جریان طبیعی
و ترتیب صحیح باشد اینک می فرمایند کدام
قانون گذشته است که مستمریات تومانی ۲
ریال پرداخته شود عرض میکنم يك قانون
بخصوص نگذشته که مستمریات تومانی ۲
ریال باشد.

ولی همانطور که مجلس تصدیق ضمنی
کرده و همه ساله کتاب مستمریات آمده است
اینجا و بعضی مواقع هم طبع و بین آقایان
منتشر شده است و آقایان هم اعتراض نکرده
اند و در مجلس هم رأی داده شده به تصد
هزار تومان اعتبار برای شهریه ها و مستمریات
هین دلیل بر این است که تومانی ۲ ریال
را تصدیق کرده و الا بایستی که در تصویب
کرده باشد بنده هشتصد هزار تومان و اینکه
فرمودید چه شده است که این مبلغ نوشته
شده همانطور که عرض کردم مستمری آقایان
میرزا حسنخان بیرنیا و میرزا حسینخان بیرنیا
از قرار تومانی دو ریال بوده و مستمری
آقامیرزا ابوالحسنخان بیرنیا از قرار تومانی
۱ تومان بوده و مصرف روشنائی مدرسه
اسلامی یزد هم تومانی تومان بوده است
وقتی که جمع کنیم هزار و نهصد و شصت و دو
تومان میشود که حالا مطابق ماده دوم
تخصیص داده می شود به مدارس یزد و
نابین

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی
است.

بعضی گفتند کافی نیست
رئیس - رأی می گیریم بکفایت مذا-
کرات آقایانی که مذاکرات را کافی می-
دانند قیام فرمایند.

(اغلب قیام نمودند)
رئیس - معلوم می شود کافی است رأی
می گیریم برای شور در مواد آقایانی که
تصویب میکنند قیام فرمایند

(اغلب قیام نمودند)
رئیس - تصویب شد - ماده اول
(بشرح سابق خوانده شد)

رئیس - آقای آقا سید یعقوب
(اجازه)

آقا سید یعقوب - بنده می خواستم يك
سوالی از مخبر محترم بکنم در اینجا این
مبلغ شصت تومان که مصرف روشنائی
مدرسه اسلامی است من علم فطمی دارم که

دولت از جیب خودش پول نداده است و
لابد يك موقوفه بوده است که دولت اورا ضبط
کرده است آخر ببینید ملت که اینطور
مالیات می دهد و قبول می کند البته برای
معارف حاضر است ولی بنده نمی توانم برای
بدهم چیزی که برای يك مصرف خاصی وقف
است در جای دیگر خرج شود و بنده معتقدم
که ما باید دولت را الزام کنیم که این مبلغ
بهمان مصرف خودش برسد (الوقف علی-
حسب ما یوقفها الله) آن چیزی است که وقف
است باید بمصرف خودش برسد بنده می گویم
یزد سیصد هزار تومان چهارصد هزار تومان
هوازی می دهد بردارد خرج معارفش کنند
این وقف است روشنائی فلان مدرسه و
بنده مخالفم که در محل دیگری خرج
شود.

مخبر - مدرسه اسلامی یزد فعلاً مخروبه
است و موجود نیست و اینکه آقای آقا سید
یعقوب فرمودند شاید وقف باشد هیچ دلیل
و مدرکی برای این مطالب در دست نداریم
بلکه بخلاف این يك مدرکی داریم برای
اینکه اگر بکتاب مستمریات و شهریه ها
بفرمایند در آنجا ملاحظه خواهند فرمود
که تنها مدرسه اسلامی یزد نبوده بلکه
سایر مدارس و بقاع متبر که دیگری هم هست
که دولت برای هر يك يك مبلغی منظور
داشته و هیچ دلیلی هم نداریم که در عرض
۱ میلیون موقوفه این مبلغ منظور شده باشد
دولت هم هر چوقت چیزی را وقف نمی کند
ممکن است يك وقتی برای مصرف روشنائی
مدرسه اسلامی یزد این مبلغ را تخصیص
داده باشد.

ولی امروز چون بان منظوری که از
نظر گرفته شده بودند می رسد فرار گذاشته اند
بنامس یزد و نائین برسد و راجع باصل
وقفیت هم که معرز فرمودید این معرز
نیست و بلکه آنچه ما فهمیده ایم بعکس
است.

رئیس - آقای عراقی
(اجازه)

عراقی - آقای داور
رئیس - آقای داور
داور - موافقم
رئیس - آقای تجدید
تجدید - موافقم
رئیس - آقای آقا میرزا ابوالحسن
خان بیرنیا
(اجازه)

ابوالحسن خان بیرنیا - بنده موافقم
ولی يك اصلاحی دارد که راجع بدانرا کردن
است.

رئیس - این راجع بوده دوم است -
آقای شیروانی .
(اجازه)

شیروانی - موافقم
جمعی از نمایندگان - مذاکرات
کافی است.

رئیس - رأی می گیریم بماده اول
آقایان موافقت قیام فرمایند.
اغلب قیام نمودند
رئیس - تصویب شد - ماده دوم
(شرح ذیل قرائت شد)
ماده دوم - وزارت مالیه مجاز است مبلغ
یک هزار و نهصد و شصت و دو هزار و
نیم از محل اعتبار شهریه و مستمریات
روشنائی مدرسه اسلامی یزد را علاوه بر
بودجه کل وزارت معارف از اول فروردین
۱۳۰۴ برای مصارف مدارس ملی یزد و
نائین بشرح ذیل حسب الحواله وزارت معارف
پرداخت نماید.

کمک خرج مدرسه تدین یزد ۲۶۰
تومان
کمک خرج مدرسه علمیه ده شیری ۲۶۰
تومان.
کمک خرج مدرسه سعادت رضوی ۱۷۲
تومان.
کمک خرج مدرسه اسلام یزد ۲۰
تومان.
کمک خرج مدرسه اردکان سید
تومان
کمک خرج مدرسه ذکور نائین ۲۴۰
تومان
بنیاد تأسیس مدرسه انانک نائین ۱۱۶
تومان
جمع - هزار و نهصد و شصت و هشت
تومان و هقران
رئیس - آقای داور
(اجازه)

داور - موافقم
رئیس - آقای عراقی
عراقی - موافقم
رئیس - مخالفی ندارد؟
ابوالحسن خان بیرنیا - آن اصلاح
را که بنده عرض کردم لازم است چون ممکن
است بعد از آنکه بنامس یزد آن وقت
در سنوات آتی وزارت مالیه تیردازد برای
اینکه درست مفهوم شود بنده عقیده دارم
که يك لفظ دائر کردن قبل از مدرسه انانک
اضافه شود.

مخبر بنا و تأسیس و مخارج سالانه
مدرسه انانک
(پیشنهاد آقای یاسانی بشرح
ذیل قرائت شد)

بنده پیشنهاد می کنم تمام مبلغ مستمری
آقایان بیرنیا که عبارت از چهار هزار و
دویست و بیست و شش تومان است تخصیص
به مدارس یزد و نائین اردکان - شهر بابک -
انارک - ابرقود داده شود
رئیس - آقای یاسانی
(اجازه)

یاسانی - اظهاراتی که آقای مخبر
فرمودند بنده را قانع نکرد هیچ موجبی
ندارد که مادر اینجا يك مضایقه بکنیم در
صورتی که هیچ هم تصویب نشده است

لویایی که سابق در مورد اشخاص به مجلس
می آمد حضرت تاملی فوق العاده مدافعه می-
کردند که اشخاص بریشان هستند ولی در
مورد معارف که آن هم مخصوص ولایت
خودمان است این نوع دفاع می فرمایند در
صورتیکه خودتان میدانید يك قسمت نواحی
یزد باید بمدرسه دایر نشده مخصوصاً ابرقود -
انارک - شهر بابک - که هر کدام چهل پنجاه
فرسخ از شهر دور افتاده اند چه ضرر دارد
که از این محل در آنجاها هم يك مدارس
کوچکی درست شود ؟ و چه ضرر دارد
این مبلغی که داده می شده است حالا تخصیص
داده شود بمعارف یزد .

مخبر - اینکه فرمودید من از اشخاص
حمایت میکنم . بلی حمایت میکنم و در آتی
هم خواهم کرد .
البته هر جا را به مورد بدانم دفاع
خواهم کرد و هیچ وحشتی هم ندارم که
جناب عالی در مجلس بفرمائید از اشخاص
حمایت می کنم بلی از اشخاص حمایت می
کنم ولی هیچوقت هم طرفدار حرف نیستم
طرفدار عمل هستم می فرمائید چهار هزار و
چقدر مستمری آقایان صرف معارف شود
آقایان این اندازه مستمری ندارند چیزی
که تومان دو ریال است جناب عالی نمیتوانند
تومانی تومان بفرمائید اگر شما بخواهید
همه روزه بشینید و يك پیشنهاد کنید که
فلان مبلغ را از کجا بردارید و بکجا
بگذارید .

معلوم می شود دولت نمی خواهد ادارات
نیخواهند خودتان بگیرید خودتان هم خرج
کنید .
بله بنده خود اهل آنجا هستم و
جناب عالی هم اهل آنجا هستید ولی بنده بیشتر
اهل آنجا هستم و بیشتر هم دلسوزی میکنم
لکن این فرمایش جناب عالی با عمل تطبیق نمی-
کند والا کسی حرفی ندارد .
جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی
است .

رئیس - آقایانی که پیشنهاد آقای یاسانی
را قابل توجه میدانند قیام فرمایند .
(معدودی برخاستند)
رئیس - قابل توجه شد . پیشنهاد آقای
دولت آبادی .
(اینطور خوانده شد)

پیشنهاد می کنم بماده ۲ اضافه شود در
قابل شاگرد مجانی که نگاه می دارند
رئیس - بفرمائید .
دولت آبادی - بنده معتقدم که مدارس
ملی چه در یزد و چه در تهران و چه در اصفهان
و بالاخره در هر جا دولت باید کمکی بآنها
بکند بجهت اینکه این تربیانی که برای
مدارس دولتی پیدا شده است مدارس ملی
نمی توانند ادامه پیدا کنند دلیلش راهم عرض
کردم .
اگر يك مدرسه ملی باشد که دخل
خودش خرج خودش را کفایت کند این

مدرسه محتاج به مساعدت نیست این مساعدت
برای این است که در مقابل اطفال فقرا را
نگاهداری کنند .
پس باین ملاحظه می توان گفت بولی
که داده می شود به مدرسه ملی در مقابل
شاگرد مجانی است که نگاه می دارد والا
اگر محتاج نباشد و شاگرد مجانی هم نگاه
ندارد دیگر محتاج به اعانه نیست و نباید داده
شود .
رئیس - آقای تدین .
(اجازه)

تدین - چون بنده مدافع این لایحه
هستم .
اولاً توضیح می دهم که این مدرسه
راجع بنده نیست و بنا بر این مدافعه شخصی
نمی کنم .
يك صاحب مدرسه میل کرده است
اسم مدرسه اش را تدین بگذارد اما این
قسمتی که آقا فرمودند این حقوقی که داده
می شود باین مدارس ملی در ازای شاگرد
مجانی باشد بنده تصور می کنم که در اینجا
محتاج باین قید نباشیم .
این در جزء بودجه وزارت معارف
است وزارت معارف اگر صلاح بداند این
کار را خواهد کرد و هیچ ارتباطی هم ندارد
که ما در اینجا رأی بدیم .
ولی آنچه بنده تحقیق کردم و نمایندگان
محترم یزد تشریف دارند این مبلغی که
به مدارس داده می شود يك مبلغ بجا و به
موردی است و اگر این مبلغ بآنها داده
نشود وضعیت فعلی خودشان را هم نمی توانند
نگاهداری کنند و این را هم بدانید شهریه
که در یزد اولیای اطفال به مدرسه می دهند
با شهریه که در تهران داده میشود هیچ
طرف مقایسه نیست و کم تر است .
بنابر این همان مبلغی که کمتر میگردد
خودش در واقع در ازای مجانی بودن
شاگرد حساب می شود عوض اینکه بکوتومان
شهریه بگیرند سه قران یا چهار قران می-
گیرند .
پس اینکه سیصد و شصت تومان در سال
منظور شده است برای يك مدرسه که ماهی
سه تومان میشود این آن کسری را که از کمی
شهریه پیدا میشود جبران میکند .
رئیس - رأی می گیریم پیشنهاد آقای
دولت آبادی ، آقایانی که این پیشنهاد را قابل
توجه می دانند قیام فرمایند .
(چند نفری برخاستند)

رئیس - قابل توجه شد پیشنهاد آقای
کازرونی .
(اینطور قرائت شد)
بنده پیشنهاد میکنم که این عبارت
بعد از کلمه تأمین ذکر شود در ازاء آن
اطفال مردمان بی بضاعت و فقیر و مجانی پذیرفته
می شوند .
جمعی از نمایندگان (همه) رد
شد .

رئیس - تقریباً این پیش نهاد رد
شد .
کازرونی - اجازه بفرمائید توضیح
بدهم .
جمعی از نمایندگان (بطور تکرار)
رشد .
کازرونی - مقصود هو کردن
است ؟
رئیس - بگذارید توضیح بدهند
شاید درست نشده باشد .
کازرونی - در پیشنهاد آقای دولت
آبادی ذکر کردیم از فقیر و بی بضاعت نشده
بود بنده میگویم باید اختصاص داشته باشد
بمردمان فقیر و بی بضاعت اگر چنانچه
بباضاعت و توانا باشد مثل اطفالی که به
اسم فقرا در مدارس طهران از طهران
از طرف اغنیای پذیرفته می شوند نباید پذیرفته
شوند و در واقع آن مقصودی که در نظر
بود ، تأمین نمی شود و مردمانی که درت دارند
همان ماهی ۳ قران را که آقای تدین
فرمودند (که برای مردم یزد در حدود ۳
تومان برای مردم طهران است) بدهند در
صورتیکه این قدرت را داشته باشند ما
دیگر احتیاج نخواهیم داشت که این اضافه
را بدیم پس این مبلغ برای مردمانی که
بببضاعت هستند باید داده شود .
رئیس - پیشنهاد آقای دولت آبادی
هم که مجانی نوشته بودند برای فقراء بود
نه برای اغنیاء پیشنهاد آقای میرزا شهاب
(بشرح ذیل خوانده شد)
بنده اصلاحات ذیل را در ماده دوم
پیشنهاد میکنم :

۱- بجای وزارت مالیه مجاز است
نوشته وزارت مالیه مکلف است .
۲- بعد از مدارس ملی یزد و تأمین
نوشته شود در هر سال
مخبر - اینجا هر دو اش صحیح است
کیسیون قبول میکنند .
رئیس - رأی گرفته می شود بماده دوم
باین دو فقره اصلاحی که قبول شد آقایانی
که تصویب میکنند قیام فرمایند .
(اغلب قیام نمودند)
رئیس - تصویب شد - در کلیات مخالفی
نیست ؟
(گفتند خیر)
رئیس - رأی گرفته میشود باین دو
ماده باورقه آقایانی که موافقند ورقه سفید
والا ورقه کبود .
ابوالحسن خان بیرنیا - اصلاحی
که بنده عرض کردم قبول شد یا نه ؟
رئیس - قبول شد مقصود مخارج
سالانه است ؟
ابوالحسن خان - بلی
(اخذ و استخراج آراء بعمل
آمده و نتیجه بطریق ذیل
حاصل شد)

ورقه سفید علامت قبول ۷۷
رئیس - عدد حضار ۹۱ با ۷۷ رأی
تصویب شد .
اسامی رأی دهندگان - آقایان سلطان
ابراهیم خان افخمی - سالار اشرف - هلائی -
شربت زاده - آقامیرزا احمدخان اتابکی -
مستوفی العمالك - اسمعیل خان قشقائی - آقا
میرزا حسینخان بیرنیا - آقا شیخ هادی
طاهری - آقا شیخ جلال الدین - دولت آبادی -
تقی زاده - الوئی - سلیمان میرزا - اسکندری
سهراب خان - زاهدی - آقا میرزا فتح الله
خان اکبر - هر مزی - آقا میرزا حسن خان
دادگر - اتحاد - دکتر آقایان - حبیب الله
خان شادلو - خواجوی - جهانشاهی - آقا
میرزا محمود خان وحید - لطف الله خان
لقوائی - آقامیرزا محمدخان معظمی -
ارباب کیخسرو - آقا سید مهدی بختیاری -
تدین - دکتر حسینخان بهرامی - یاسانی -
آقامیرزا جوادخان غوثی - کی استوان -
آقامیرزا آقاخان - محمدولیخان اسدی -
دیوانبگی - صدر المعاء مفتی - حاج شیخ
عبدالرحمن - قائم مقام - آقامیرزا -
فیدالاحسن صدر - صدرائی - روحی
آقامیرزا عبدالله خان - امیر حسینخان بختیاری
آقامیرزا احمدخان مصدق - حائری زاده -
ضیاءالاطباء - طهرانی - حاج سید محمد علی
دیبیا - زهیم - دکتر امیرخان اعلم - شیخ -
الاسلام ملایری - آقا سید ابراهیم ضیاء
آقا میرزا حسینخان اسفندیاری - آقا میرزا
علیخان خطیبی - مدرس - عباس میرزا
فیروز - فرج الله آصف - آقا شیخ محمد تقی
ذوالقدر - فرمند - اکبر میرزا نجات - شیروانی
هاتم - داور - آقا میرزا شهاب الدین - آقا
سید حسن کاشانی - آقا رضا تجدد - عظیمی -
آقامیرزا سید احمد احتشام
وزیر مالیه - باید آقایان معتمد مرا توجیه
کنم که مستر گر رئیس کل محاسبات وزارت
مالیه که امروز کفالت ریاست کل مالیه را هم
میکند بکثرات خودش خانه داده است
ولیکن از برای مدتی که دکتر میل یوسفاب
است راضی و حاضر است باینکه کفالت او را
بکند و برای اینکه این مقصود حاصل شود
لازم است اجازه مجلس شورای ملی را
داشته باشیم که از برای مدت چهار برای
کثرات او را تجدید کنیم این است که لایحه
اورا تقدیم مجلس شورای ملی می کنیم
لایحه دیگری هم هست برای برقراری
وظیفه در باره بازماندگان یکی از
مستخدمین دولت که در خدمت دولت گشته
شده
وزیر فواید عامه - لایحه که فعلاً تقدیم
مجلس شورای ملی میشود راجع بامتياز
سانتوین سازی (پوشش جواهر کرم) دوسه
فقره لویایح هم که از طرف وزارت فواید
عامه تقدیم مجلس شورای ملی شده است
هر کدام در موقع خود دارای اهمیت و
فوری است یکی از آنها لایحه ای است

رئیس - رأی می گیریم - آقایانی که
پیشنهاد آقای حائری زاده را تصویب می-
کنند قیام فرمایند .
(جمعی قیام نمودند)
رئیس تصویب شد - در کلیات مخالفی
هست

یاسانی - بنده مخالفم
رئیس - این را باید عرض کنم که در
ماده اول يك اشتباهی شده چهار هزار و
دویست تومان نوشته اند در صورتی که
هزار و نهصد تومان است (خطاب با آقای
یاسانی) تأمل فرمائید

(ماده اول بشرح آتی
خوانده شد)

ماده اول - وزارت مالیه است مبلغ ۴
هزار و دویست و بیست و شش تومان مستمری
آقایان میرزا حسنخان بیرنیا و آقامیرزا -
حسینخان بیرنیا و آقامیرزا ابوالحسنخان بیرنیا
راضیه مبلغ شصت و دو هزار و سیصد و شصت
مدرسه اسلامی یزد از اول فروردین ۱۳۰۴
ضبط نمایند.

مخبر علت اینکه ۴ هزار و دویست تومان
نوشته شده عرض میکنم همانطور که
آقای رئیس تذکر دادند مبلغ پرداختی
هزار و نهصد و شصت و دو هزار تومان و
هفتاد و پنج تومان در کتاب مستمریات
و شهریه ها مستمری را روی ارقام تومان
تومان می نویسد لویانکه پرداختش تومانی
دو ریال باشد لهذا در راپرت همانطور
نوشتم.

یاسانی - در اینجا نوشته شده است
وزارت مالیه مجاز است مبلغ چهار هزار و
۲۲۶ تومان مستمری این آقایان را ضبط
نماید اگر مستمری اصلا ۴ هزار و ۲۲۶
تومان است علت اینکه بهزار و نهصد و
شصت تومان نازل داده اند چه چیز است؟
توضیح دادند تومانی ۲ ریال است بنده عرض
میکنم این مطابق چه قانونی است اگر در
یک دوره برای ۱ سال مجلس در بودجه
تومانی ۲ ریال رای داده است بفلان محل
داده شود یا بفلان محل ۵ قران پرداخته
شود مربوط به وقت نیست.

الآن مستمری آقایان تخصیص داده
می شود به معارف یزد در این موقع دیگر

راجع با استخدام یک نفر مهندس امریکائی برای طرق و شوارع که مدتی قبل تقدیم مجلس شده است و راپورت آنهم از کمیسیون های مربوطه صادر شده است بنده میخواستم استدعا کنم که چون مطلب مهم است و خیلی هم فوری است و تا وقتی که استخدام شود و مهندس مزبور بیاید فصل راهسازی هم شروع خواهد شد تصویب بفرمائید جزو دستور جلسه آتی شود

لایحه دیگر راجع با استخدام یک نفر متخصص است برای جنگل ها که راپورت آن هم در کمیسیون بودجه از نقطه نظر حقوق در کمیسیون خارجه از نقطه نظر ملیت تصویب شود ولی گویا مختصرا شکالی در کمیسیون فوائد عامه پیدا کرده آن هم امروز عصر کمیسیون فوائد عامه معتقد می شود و آن اشکال هم مرتفع خواهد شد اگر آن راپورت هم حاضر شد استدعا میکنم آنرا هم جزو دستور بگذارند که تکلیف این دو مسئله معلوم شود

یک لایحه دیگر هم راجع با راهسازی داده شده است و اگر چه راپورت آن هنوز نرسیده است ولی میخواستم استدعا کنم که اعضاء کمیسیون قوانین مالبه در رسیدگی بآن تسریع بفرمایند

رئیس - نسبت باین لوایحه که اظهار شد فقط لایحه راجع بمهندس طرق و شوارع خبرش حاضر است و امروز عصر توزیع خواهد شد و برای سه شنبه ممکن است جزو دستور شود خبر کمیسیون فوائد عامه راجع به راه بندر جزم جزو دستور است وزیر فوائد عامه - اگر تصویب بفرمائید بدو این لایحه راجع بمهندس جزو دستور باشد بعد راه بندر جز

رئیس - عده کافی نیست بعد رأی می گیریم

(مجلس نیم ساعت بعد از ظهر ختم شد)

رئیس مجلس شورای ملی

حسین پیرنیا

منشی - شهاب

منشی - دکتر احتشام طباطبائی

جلسه یکصد و هشتاد

و سوم

مجلس سه ساعت قبل از

ظهر بریاست آقای حسین

خان پیرنیا تشکیل گردید

صورت مجلس یکشنبه بیست و چهارم

خرداد را آقای آقامیرزا شهاب قرائت

نمودند

رئیس - آقای آقاسید یعقوب

(اجازه)

آقاسید یعقوب - آقای مساوات

را جزه غائبین بدون اجازه نوشته اند در

صورتیکه ایشان مریض هستند بنده خواستم

بمقام ریاست تذکر بدهم که اشخاصی که

مریض هستند دیگر محتاج با اجازه نیستند